

פרשת נשא התשע"ט

adk1010@gmail.com

הרב ארי דוד קאהן

1. במדבר פרק ה, א-ז

(א) וידבר ה' אל-מֹשֶׁה לאמר: (ב) צו את-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וישלחו מן-הַמַּחֲנֶה כָּל-צָרוּעַ וְכָל-זָב וְכָל טָמֵא לְגִפְשׁוֹ: (ג) מִזְכָּר עַד-נִקְבָה תִשְׁלְחוּ אֶל-מַחֲוֵץ לַמַּחֲנֶה תִשְׁלְחוּם וְלֹא יִטְמְאוּ אֶת-מַחֲנֵיהֶם אֲשֶׁר אֲנִי שׁוֹכֵן בְּתוֹכָם: (ד) ויעשו-כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וישלחו אותם אל-מַחֲוֵץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' אֶל-מֹשֶׁה כִּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: פ (ה) וידבר ה' אל-מֹשֶׁה לאמר: (ו) דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אוֹ-אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ מִכְּלֵי-חַטָּאת הָאֵלֶּם לַמַּעַל מַעַל בְּה' וְאֲשַׁמָּה הַגִּפְשׁוֹ הַהוּא: (ז) וְהִתְוֹדוּ אֶת-חַטָּאתְכֶם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהִשִּׁיב אֶת-אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְחִמִּישְׁתּוֹ יִסֹּף עָלָיו וְנָתַן לְאֲשֶׁר אָשֵׁם לוֹ:

2. במדבר פרק ה, יא-לא

(יא) וידבר ה' אל-מֹשֶׁה לאמר: (יב) דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי-תִשְׁטֶה אִשְׁתּוֹ וּמַעַלְהָ בּוֹ מַעַל: (יג) וְשָׁכַב אִישׁ אִתָּהּ שֹׁכֶב־זָרָע וְנִעְלַם מֵעֵינַי אִשָּׁה וְנִסְתַּרְהָ וְהִיא נֹטְמָאָה וְעַד אֵין בָּהּ וְהוּא לֹא נִתְפָּשָׁה: (יד) וְעָבַר עָלָיו רִוּס־קִנְיָה וְקָנָה אֶת-אִשְׁתּוֹ וְהוּא נֹטְמָאָה אוֹ-עָבַר עָלָיו רִוּס־קִנְיָה וְקָנָה אֶת-אִשְׁתּוֹ וְהִיא לֹא נֹטְמָאָה: (טו) וְהִבִּיא הָאִישׁ אֶת-אִשְׁתּוֹ אֶל-הַפֶּה וְהִבִּיא אֶת-קִרְבָּנָהּ עָלֶיהָ עֲשִׂיתָ הָאִיפָה קִמַּח שְׂעָרִים לֹא-יִצַק עָלָיו לְשֹׁמוֹ וְלֹא-יִתֵּן עָלָיו לְבָנָה כִּי-מִנְחַת קִנְיָה הוּא מִנְחַת זָכָרוֹן מִזְבַּח עֹזֶן: (טז) וְהִקְרִיב אִתָּהּ הַפֶּה וְהִעֲמִדָהּ לִפְנֵי ה': (יז) וְלָקַח הַפֶּה מֵיִם קִדְשִׁים בְּכָל-יְמֵי חַרְשׁוֹ וּמִוֹ-הַעֲפָר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקִרְקַע הַמִּשְׁפָּן יִקַּח הַפֶּה וְנָתַן אֶל-הַמִּיִם: (יח) וְהִעֲמִיד הַפֶּה אֶת-הָאִשָּׁה לִפְנֵי ה' וּפְרַע אֶת-רֹאשׁ הָאִשָּׁה וְנָתַן עַל-כַּפֶּיהָ אֶת מִנְחַת הַזָּכָרוֹן מִנְחַת קִנְיָה הוּא וּבְיַד הַפֶּה יִהְיוּ מֵי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים: (יט) וְהִשְׁבִּיעַ אִתָּהּ הַפֶּה וְאָמַר אֶל-הָאִשָּׁה אִם-לֹא שָׁכַב אִישׁ אִתָּךְ וְאִם-לֹא שְׁטִיתָ טְמָאָה תַּחַת אִישׁוֹ הַנָּקִי מִמֵּי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה: (כ) וְאֵת כִּי שְׁטִיתָ תַּחַת אִישׁוֹ וְכִי נֹטְמָאתָ וַיִּתֵּן אִישׁ בָּךְ אֶת-שֹׁכְבֹתוֹ מִבְּלַעְדֵי אִישׁוֹ: (כא) וְהִשְׁבִּיעַ הַפֶּה אֶת-הָאִשָּׁה בְּשֹׁבַעַת הָאֵלֶּה וְאָמַר הַפֶּה לְאִשָּׁה יִתֵּן ה' אוֹתָךְ לְאֵלֶּה וְלִשְׁבַעַת בְּתוֹךְ עַמֶּךָ בְּתוֹךְ ה' אֶת-יָרְכָךְ נִפְלֹת וְאֶת-בְּטָנְךָ צָבָה: (כב) וְכִבְּאוֹ הַמִּיִם הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה בְּמַעֲיָף לְצָבוֹת בָּטָן וְלִנְפֹל גֵּרָף וְאָמַרְהָ הָאִשָּׁה אָמֵן אָמֵן: (כג) וְכָתַב אֶת-הָאֵלֶּת הָאֵלֶּה הַפֶּה בְּסֶפֶר וּמַחָה אֶל-מֵי הַמָּרִים: (כד) וְהִשְׁקָה אֶת-הָאִשָּׁה אֶת-מֵי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים וְכִבְּאוֹ בְּהַ מֵיִם הַמְאָרְרִים לְמָרִים: (כה) וְלָקַח הַפֶּה מִיַּד הָאִשָּׁה אֶת מִנְחַת הַקִּנְיָה וְהִגִּיף אֶת-הַמִּנְחָה לִפְנֵי ה' וְהִקְרִיב אִתָּהּ אֶל-הַמִּזְבֵּחַ: (כו) וְקָמַץ הַפֶּה מִן-הַמִּנְחָה אֶת-זֹנְפְרָתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ וְאֶתֵּר יִשְׁקָה אֶת-הָאִשָּׁה אֶת-הַמִּיִם: (כז) וְהִשְׁקָה אֶת-הַמִּיִם וְהִיָּתָה אִם-נֹטְמָאָה וְתַמְעַל מַעַל בְּאִישָׁהּ וְכִבְּאוֹ בְּהַ מֵיִם הַמְאָרְרִים לְמָרִים וְצָבָתָה בְּטָנָה וְנִפְלָה יָרְכָה וְהִיָּתָה הָאִשָּׁה לְאֵלֶּה בְּקִרְבַּ עַמָּה: (כח) וְאִם-לֹא נֹטְמָאָה הָאִשָּׁה וְהִיָּתָה הוּא וְנִקְתָה וְנִזְרָעָה זָרַע: (כט) זֹאת תוֹרַת הַקִּנְיָה אֲשֶׁר תִּשְׁטֶה אִשָּׁה תַּחַת אִישׁוֹ וְנֹטְמָאָה: (ל) אִו אִישׁ אֲשֶׁר תַּעֲבֹר עָלָיו רִוּס קִנְיָה וְקָנָה אֶת-אִשְׁתּוֹ וְהִעֲמִיד אֶת-הָאִשָּׁה לִפְנֵי ה' וַעֲשֵׂה לָהּ הַפֶּה אֶת כָּל-הַתּוֹרָה הַזֹּאת: (לא) וְנָקָה הָאִישׁ מֵעֹזֶן וְהָאִשָּׁה הִיָּתָה טְשָׂא אֶת-עֹנָה: פ

3. במדבר פרק ו, א-ח

(א) וידבר ה' אל-מֹשֶׁה לאמר: (ב) דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ-אִשָּׁה כִּי יִפְלֹא לְגִדְרָה גִּדְרָה נִזְיָר לְהִזְיָר לָהּ: (ג) מִיָּזוּ וְשָׁכַר נִזְיָר תִּמְצָז גִּזּוֹ וְתִמְצָז שָׁכַר לֹא יִשְׁתָּה וְכָל-מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתָּה וְעֲנָבִים לַחִים וִיבִשִׁים לֹא יֵאָכֵל: (ד) כֹּל יָמֵי נְזוּרוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגִּזּוֹ מִסְרָצְנִים וְעַד-זָג לֹא יֵאָכֵל: (ה) כָּל-יְמֵי גִדְרָה נְזוּרוֹ תַעַר לֹא-יַעֲבֹר עַל-רֹאשׁוֹ עַד-מְלֵאֵת הַיָּמִם אֲשֶׁר-נִזְיָר לָהּ קִדָּשׁ יִהְיֶה גִדְרָה פָרַע שְׁעַר רֹאשׁוֹ: (ו) כָּל-יְמֵי הַזִּיר לָהּ עַל-גִּפְשׁוֹ מֵת לֹא יָבֵא: (ז) לְאָבִיו וְלֵאמֹו לְאָחִיו וְלֵאחֹתוֹ לֹא-יִטְמָא לָהֶם בְּמֵתָם כִּי גִזַּר אֲלֵהֶם עַל-רֹאשׁוֹ: (ח) כֹּל יָמֵי נְזוּרוֹ קִדָּשׁ הוּא לָהּ:

4. במדבר פרק ו, כב-כז

(כב) וידבר ה' אל-מֹשֶׁה לאמר: (כג) דַּבֵּר אֶל-אֶהֱרֹן וְאֶל-בְּנָיו לֵאמֹר כֹּה תִבְרְכוּ אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמֹר לָהֶם: ס (כד) יְבָרְכֶךָ ה' וְיִשְׁמְרֶכָה: ס (כה) יֵאָר ה' פְּגִיזוֹ אֱלֹהֵי וַיַּחַגְּדֶ: ס (כו) יִשָּׂא ה' פְּגִיזוֹ אֱלֹהֵי וַיִּשָּׂם לֵךְ שְׁלוֹם: ס (כז) וְשָׁמוֹ אֶת-שְׁמִי עַל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָנִי אֲבָרְכֶם: ס

5. ויקרא פרק ט, כב-כג

(כב) וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד מעשת הסטאת והעלה והשלים: (כג) ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם ויגרא כבוד-ה' אל כל העם:

6. רש"י ויקרא פרק ט, כב

ויברכם. ברכת פהנים — יברכה, יאר, ישא:

7. ויקרא פרק ט, א

ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולכהני ולזקני ישראל:

8. רש"י ויקרא פרשת שמיני פרק ט פסוק א

ויהי ביום השמיני- למלוואים; הוא ראש חדש ניסן שהוקם המשכן בו ביום ונטל עשר עטרות השנויות בסדר עולם:

9. במדבר פרק ז, א

ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן וימשח אתו ויקדש אתו ואת כל כליו ואת המזבח ואת כל כליו וימשחם ויקדש אתם:

10. רש"י במדבר פרשת נשא פרק ז פסוק א

ויהי ביום כלות משה להקים - ולא נאמר ביום הקים, מלמד שכל שבעת ימי המלוואים היה משה מעמידו ומפרקו, ובאותו היום העמידו ולא פרקו, לכה נאמר "כלות משה להקים" — אותו היום פלו הקמותיו, וראש חדש ניסן היה, בשני נשרפה הפרה, בשלישי הזו הזנה ראשונה, ובשביעי גלחו:

11. במדבר פרק ז, פד-פט

(פד) זאתו חגבת המזבח ביום המשח אתו מאת נשיאי ישראל קערת פספס שתים עשרה מנרקי-לסר שנים עשר פפות זקב שתים עשרה: ... (פח) ... זאת חגבת המזבח אחר המשח אתו: (פט) ובבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת אשר על- ארן העדת מבין שני הכרבים וידבר אליו: פ

12. רש"י במדבר פרשת נשא פרק ז פסוק פט

ובבא משה - שני כתובים המכחישים זה את זה, שלישי בא והכריע ביניהם, כתוב אחד אומר "וידבר ה' אליו מאהל מועד" (ויקרא א) — והוא חוץ לפרכת — וכתוב אחד אומר "וידברתי אתה מעל הכפרת" (שמות כ"ה), בא זה והכריע ביניהם: משה בא אל אהל מועד, ושם שומע את הקול הבא מעל הכפרת מבין שני הכרובים — הקול יוצא מן השמים לבין שני הכרובים, ומשם יצא לאהל מועד (ספרי): וישמע את הקול - יכול קול נמוך, ת"ל "את הקול", הוא הקול שנדבר עמו בסיני, וכשמגיע לפתח היה נפסק ולא היה יוצא חוץ לאהל: מדבר - כמו מדבר, כבודו של מעלה לומר כן, מדבר בינו לבין עצמו, ומשה שומע מאליו: וידבר אליו - למעט את אהרן מן הדברות:

13. שמות פרק מ, א-לח

(א) וידבר ה' אל משה לאמר: (ב) ביום-החדש הראשון באחד לחודש תקים את-משכן אהל מועד: ... (טז) ויעש משה ככל אשר צוה ה' אתו כן עשה: ס (יז) ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחודש הוקם המשכן: (יח) ויקם משה את המשכן ויתן את-אדניו וישם את-קרשיו ויתן את-ברייתו ויקם את-עמודיו: .. (לג) ויקם את-החצר סביב למשכן ולמזבח ויתן את-מסך שער החצר ויכל משה את-המלאכה: פ (לד) ויכס העגן את-אהל מועד וכבוד ה' מלא את-המשכן: (לה) ולא יכל משה לבוא אל-אהל מועד כיישקו עליו העגן וכבוד ה' מלא את-המשכן: (לו) ובהעלות העגן מעל המשכן יסעו בני ישראל בכל מסעיהם: (לז) ואם-לא יעלה העגן ולא יסעו עד-יום העלותו: (לח) כי ענן ה' על- המשכן יומם ואל תהיה לילה בו לעיני כל-בית ישראל בכל-מסעיהם:

14. שמות פרק כה, טז-כב

(טז) ונתת אל-הארץ את העדת אשר אתו אליה: (יז) ועשית כפרת זקב טהור אמתים וחצי ארפה ואמה וחצי רחבה: (יח) ועשית שנים כרבים זקב מקשה תעשה אתם משני קצות הכפרת: (יט) ועשה כרוב אחד מקצה מזוה וכרוב-אחד מקצה מזוה הכפרת תעשו את-הכרבים על- שני קצותיו: (כ) והיו

הַכְּרִיבִים פְּרִשֵׁי כֹנָפִים לְמַעַל סֻכָּים בְּכַנְפֵיהֶם עַל־הַכְּפֹרֶת וּפְנִיָהּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אֶל־ הַכְּפֹרֶת יִהְיוּ פְּנֵי הַכְּרִיבִים: (כא) וְנָתַתְּ אֶת־הַכְּפֹרֶת עַל־הָאָרוֹן מִלְּמַעַל וְאֶל־הָאָרוֹן תִּתֵּן אֶת־הָעֵדוּת אֲשֶׁר אָתָּן אֵלֶיךָ: (כב) וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וְדַבַּרְתִּי אִתָּךְ מֵעַל הַכְּפֹרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרִיבִים אֲשֶׁר עַל־הָאָרוֹן הָעֵדוּת אֶת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַנֶּה אוֹתָךְ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: פ

15. אבן עזרא במדבר פרק ז פסוק פט

וטעם ובבא משה - יתכן שתחלת הדבור, שהוא ויקרא אל משה (ויקרא א, א) היה כאשר נשלמה החנוכה. וכל המדקדקים אמרו, כי מדבר אליו מבנין התפעל והתי"ו מובלע. ולפי דעתי שהוא שם הפועל, כמו הנה לא ידעתי דבר (ירמי' א, י). והמ"ם תחת מן למשפט הלשון. וטעם וישמע - שהוא לבדו היה שומע הקול, ולא ישמענו מי שהוא באהל מועד מחוץ לפרוכת. גם זה נכון, כי השם הוסיף בהרגשת אזניו, כאשר הוסיף באור עיני נער אלישע (מ"ב ו, יז). וכן ויגל ה' את עיני בלעם (במדבר כב, לא). וידבר אליו. כן היה משפט הדבור תמיד:

16. חזקוני במדבר פרק ז פסוק פט

ובבא משה לפי שדבר הכתוב בחנכת המזבח למדנו כאן שהשכינה שורה בו ומשם יוצא הקול. יש מפרשים שתחלת הספר של ויקרא אל משה היה כשנשלמה החנוכה.

17. ויקרא פרק א פסוק א

ויקרא אֶל־מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר:

18. רש"י ויקרא פרשת ויקרא פרק א פסוק א

אליו-למעט את אהרן; ב' יהודה אומר י"ג דברות נאמרו בתורה למשה ולא אהרן וכן נגדו נאמרו י"ג מעוטין, ללמדך שלא לאהרן נאמרו אלא למשה שיאמר לאהרן, ואלו הן י"ג מעוטין: לדבר אתו, מדבר אליו, וידבר אליו (במדבר ז), ונועדתי לך (שמות כ"ה) — פלן בתורת פהנים. יכול ישמעו את קול הדבור ת"ל קול לו, קול אליו, משה שומע וכל ישראֵל לא שמעו: מאהל מועד - מלמד שהיה הקול נפסק ולא היה יוצא חוץ לאהל; יכול מפני שהקול נמוך, ת"ל את הקול, מהו הקול? הוא הקול המפוש בתהלים קול ה' בפח קול ה' בקדר קול ה' שבר ארזים (תהלים כ"ט), אם פן למה נאמר מאהל מועד? מלמד שהיה הקול נפסק. פיוצא בו וקול פנפי הכרובים נשמע עד החצר החיצנה (יחזקאל י'), יכול שהקול נמוך ת"ל פקול אל שדי בדברו, אם פן למה נאמר עד החצר החיצנה? שפון שפגיע שם היה נפסק: מאהל מועד לאמר - יכול מכל הבית, ת"ל מעל הכפורת, יכול מעל הכפורת פלה, ת"ל מבין שני הכרבים:

19. רמב"ן שמות פרק כה: כא

אבל פירושו, כי בעבור שיצוה בכרובים להיותם פורשי כנפים למעלה, ולא אמר למה יעשה כלל, ומה שישמשו במשכון, ולמה יהיו בענין הזה, לכך אמר עתה ונתת הכפרת עם כרוביו, שהכל דבר אחד על הארון מלמעלה, כי אל הארון תתן את העדות אשר אתן אליך, כדי שיהיה לי כסא כבוד, כי אני אועד לך שם ואשכין שכינתי עליהם, ודברתי אתך מעל הכפרת מבין שני הכרובים, בעבור שהוא על ארון העדות. והנה הוא כמרכבה אשר ראה יחזקאל שאמר היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי ישראל בנהר כבר ואדע כי כרובים המה (יחזקאל י"ב), ולכך נקרא יושב הכרובים (ש"א ד' ד), כי היו פורשי כנפים להורות שהם המרכבה נושאי הכבוד, וכמו שנאמר (דהי"א כח יח) ולתבנית המרכבה הכרובים זהב לפורשים וסוככים על ארון ברית ה', כאשר הזכרתי (בהקדמה לפרשת תרומה):

20. בראשית פרק ב, ד-ט

(ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים: (ה) וכלו שיש השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא המטיר ה' אלהים על הארץ ואדם אין לעבד את האדמה: (ו) ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה: (ז) וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לגפוש תהיה: (ח) וישע ה' אלהים גוֹבַעַדוֹ מִקֶּדֶם וַיִּשֶׂם שֵׁם אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר יִצָר: (ט) וַיִּצְמַח ה' אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נֹחַד לְמִרְאֵה וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע:

21. תרגום המיוחס ליונתן - תורה בראשית פרק ב פסוק ז

וּבְרָא יְיָ אֱלֹהִים יַת אָדָם בְּתָרִין יִצְרִין וּדְבַר עֲפָרָא מְאָתֵר בֵּית מְקַדְשָׁא וּמְאַרְבַּעַת רוּחֵי עֲלָמָא וּפְתָכָא מְכַל מִימֵי עֲלָמָא וּבְרָיָה סוּמְקָא שְׁחִים וְחִינּוּר וְנִפְחָ בְּנַחֲרוּהֵי נְשֻׁמְתָא דְחִינּוּי וְהָנִת נְשֻׁמְתָא בְּגוּפָא דְאָדָם לְרוּחַ מְמַלְלָא לְאַנְהָרוּת עֵינֵינּוּ וּלְמַצְתוֹת אוּדְנֵינּוּ:

22. כתר יונתן בראשית פרק ב פסוק ז

ויברא יי אלהים את אדם בשני יצרים ויקח עפר ממקום בית המקדש ומארבעת רוחות העולם ויבלול מכל מימי העולם ובראו אדום שחור ולבן ויפח בנחיריו נשמת חיים והיתה נשמה בגוף האדם לרוח מדברת למאור עינים ולשמע אוזנים:

23. רש"י בראשית פרשת בראשית פרק ב פסוק ז

וייצר - שתי יצירות, יצירה לעולם הנה ויצירה לתחית המתים, אכל בבהמה שאינה עומדת לדין לא נכתב ביצירתה שני יודי"ן: עפר מן האדמה - צבר עפרו מכל האדמה מארבע רוחות, שכל מקום שישמות שם תהא קולטתו לקבורה. ד"א נטל עפרו ממקום שנגמר בו מזבח אדמה תעשה לי (שמות כ'), הלואי תהיה לו כפרה ויוכל לעמד: ויפח באפיו - עשאו מן התחונים ומן העליונים, גוף מן התחונים ונשמה מן העליונים, לפי שביום ראשון נבראו שמים וארץ, בשני ברא רקיע לעליונים, בשלישי תראה היבשה לתחונים, ברביעי ברא מאורות לעליונים, בחמישי ישרצו המים לתחונים, הזקק בששי לבראות בו בעליונים ובתחונים, ואם לאו יש קנאה במעשה בראשית, שיהיו אלו רבים על אלו בכריאת יום אחד: לנפש חיה - אף בהמה וסיה נקראו נפש חיה, אף זו של אדם חיה שבכלן, שנתוסף בו דעה ודבור: